

öblítésnél a tiszta víz-csatornák gyűjtők, tartók gyanánt szerepelnek. Az öblítés mikénti berendezésére nézve több részletes terv készült.

A bevezető csatorna egész hossza 11,535 méter, melynek építési költsége, az egységárák alapján készült költségvetés szerint 168,000 frt, a miben azonban mind a külső nagy tó előállítás, mind az erre szükséges telkek megváltási ára bennfoglaltatik. A csatornáknak az öblítésre alkalmassá tétele és összeköttetése a közvetlen öblítésnél egyenkint 300 frt, a közvetettnél pedig körülbelül 1000 frtba kerül.

Mikor mondhatjuk el, hogy: »Az ige testté lön«?!

—f—

A budai kir. várkerti építkezések.

— Ybl Miklóstól. —

I. A vízvezetéki épület.

(Rajzmelléklettel.)

Alig hisszük, hogy legyen hazánkban valaki — akár szakember, akár laikus — kit a budai u. n. várkerti új épületek, melyek a koronás fejedelem hazánk iránti vonzalmának, mondhatnók, tárgyi kifejezései s melyek a mellett mint valódi műbecscsel bíró műtárgyak is bárki előtt figyelmet érdemelnek, ne érdekelnének. Szerencséseknek mondjuk azért magunkat, hogy lapunk kedves feladatául jutott: az épület híres mesterének szives engedelméből ez építések egyes pompás objectumait rajzban bemutatgatni. Mai mellékletünk — az első a sorozatból — a vízvezetéki gépházat ábrázolja, melyhez (mint az a földszinti alaprajzból kitűnik) a park felé egy kávécsarnok csatlakozik.

Az építésre vonatkozó adatokkal a legközelebbi alkalommal lesz szerencsénk megismertetni szives olvasóinkat.

N. B.

Vegyések.

Kitüntetések. Az orsz. államvasút budapesti új indóházának építése körül szerzett érdemekért Paul Adolf építész, Bernard Győző főmérnök, Eiffel Gusztáv Sándor építkezési vállalkozó a Ferenc-József rend lovagkeresztjével, De Serres Agost építési igazgató pedig a harmad oszt. vaskoronarenddel díszített fel.

Masanez János mindszent-allyeói uradalmi erdőmesternek az 1877. évi árvíz alkalmával tett jeles szolgálatai elismeréséül a koronás arany-éremkereszt adományoztatott.

Kinevezések: A m. k. pénzügyminiszter Hermann Hugó bányász-akadémiai tanársegédet a kobolai-pojánai m. k. kohó-hivatalhoz ellenőrré, Schwarcz Lajos kohótisztet a nagybányai bánya igazgatóságához főszt. pénztártiszté és arany beváltóvá, Schwarcz Márton III. oszt. kohótisztet és Neubauser Ferencet II.-od oszt. kohótisztékké, Ujj Sándor díjnokot a szegedi kataszt. igazgatóságához irodatiszté nevezte ki.

Budapestnek mult, illetőleg a legutolsó nyolc évi építési viszonyairól érdekes adatokat olvasunk a fővárosi statisztikai hivatal közleményeinek április havi füzetében; átvesszük belőle a következőket:

Az összes építkezések száma:

	Pesten	Budán
1871	475	?
1872	538	?
1873	547	?
1874	332	44
1875	190	56
1876	270	54
1877	191	43

A főváros baloldali részén (Pesten) a lakóházak 1870 óta 677-tel vagyis 12.5% emelkedett, 1877-ben csak 46-tal míg 1872-ben 206-tal. A földszintes házak az összes (pesti) házaknak 1870-ben 72.9%, 1877-ben 66%-at (4009) tettek, a mi a többi nagy városok mellett igen nagy, mert pl. Gentben 32%, Bécsben 17%, Párisban 8%, Berlinben 5%.

1870 óta Pesten az egyemeletes házak 17% (van

932), a kétemeletesek 34% (van 658), a háromemeletesek 98% (van 388), a négyemeletesek 218% (van 70) szaporodtak.

1870. év elején volt 65.000 szoba és 1877 végével 101,000; növekedés 55%.

Az alább felsorolt években a pesti oldalon befejezett építkezésekre fordítottak: Pesten 1871-ben 12.361,950 frt, 1872-ben 14.128,320 frt, 1873-ban 18.419,662. Budapesten 1874-ben 15.971,372 frt, 1875-ben 5.432,550 frt, 1876-ban 12.077,229 frt, 1877-ben 6.731,101 frt. Az utolsó 4 évben Pestre esik 1874-ben 14,755,347 frt, 1875-ben 5.142,409 frt, 1876-ban 10.786,171 frt, 1877-ben 6.234,345 frt.

Az építésekre fordított összegek e szerint az utolsó évben ismét jelentékenyen — majdnem felére — apadtak. Az 1876-ban mutatkozó emelkedés tehát csak muló természetű volt, mely okát leginkább az 1875: IV. törvényben találja, mely az adómentesség kedvezményét az 1877. augusztus 1-ig elkészített épületekre kiterjesztette. E jelentékeny csökkenés kétségtelenül érezte hatását a fővárosban létező számos építési iparágakban is. 1873-hoz képest majdnem egy harmadára csökkent az építkezésekre fordított összeg, t. i. 18¹/₂ milliőről 6¹/₂ millióra.

Az egyes nagyobb építkezések következők: az osztrák állam-vasúttársulat pályaudvara és melléképületei 1.482,391 frt, sebészeti kóroda 294,000 frt, az országos képzőművészeti egyesület műcsarnoka 299,300 frt, rabbi-szeminarium 180,000 frt, általános izraelita siket-némák intézete 120,240 frt.

Egy-egy új épület a stat. hivatal számítása szerint átlag került 45,767 frtba, ellenben 1876-ban 62,345 frtba, 1875-ben 34,300 frtba, 1874-ben 68,357 frtba, 1873-ban 59,468 frtba.

Egy-egy négyszög méter beépítési költsége volt (az újból épült lakházak után itélve):

	1871	1872	1873	1874	1875	1876	1877
földszintes házaknál	46	59	46	42	39	36	35
1 emeletes „	85	93	90	83	74	80	76
2 „ „	121	128	148	119	120	137	131
3 „ „	157	180	195	219	179	171	171
4 „ „	250	276	268	273	—	298	242

Ezek az adatok elég világosan mutatják, hogy mily szomorúak a főváros építési viszonyai, miből az építő iparúzó helyzetére is bátran levonhatjuk a következtést; a munka 1873 óta épen ²/₃-dal kevesbedett; az épületek előállítás költségei szintén jelentékenyen csökkentek. Valóban most volna a legjobb alkalom az állami vagy városi nyilvános nagy építmények létesítésére nézve; mert míg egyrészt az épített a csekély munkabér és anyagárak mellett tetemesen olcsóbb munkát kapna, addig másrészt a dolgozni kívánók iránt valóságos jótéményt gyakorolna.

—f—

A telefon-ügy. Olvasóink bizonyára emlékezni fognak hogy a Wein J. vízvezetéki igazgató által a vízvezetéki igazgatóság helyiségeinek a vízmű teleppel és rak-tárral telefon által való összeköttetésére vonatkozó két rendbeli javaslatot sem a középítési hetes albizottság sem a középítési bizottmány nem pártolta. Ez alkalomból — bár utólagosan — annak bebizonyítására, hogy a középítési bizottmányok határozatai, tudományos szempontból véve is, indokoltak voltak, nem tartjuk érdektelennek a »Naturforscher« után közölni a következőket:

W. Siemens a berlini tudományos akadémiában jan. 21-én előadást tartott a telephorról melyben különösen kiemelte a Bell-féle telephorról melyben különösen ezen tehető javításokat s előadta azt a lényegben teljesen különböző rendszert, mely szerint az Edison-féle telephorról szerkesztve van. E szerkezet leírását — mely körülön kívül esik — mellőzve, különös hangsúlyozással említjük meg a mit végül mond: Az Edison-féle telephorról igen figyelemreméltó tekintve azon segédeszközöket melyek ennél alkalmazták, de mindemellett még nincs a tö-

A budai várkerti építkezések.

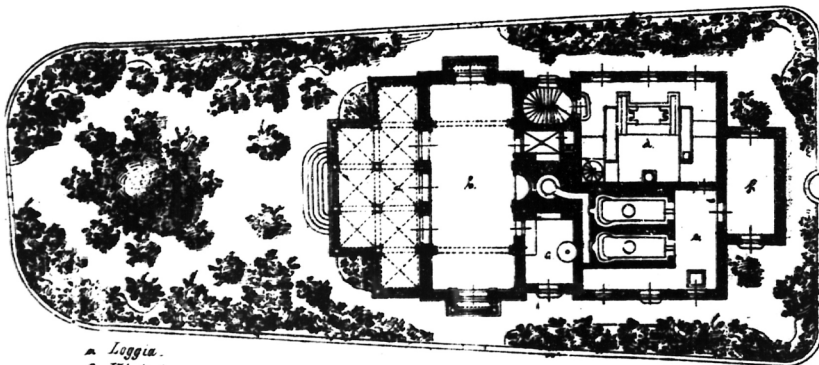
Ybl Miklóstól,
Avizvezeteki épület:

Hamlokzat

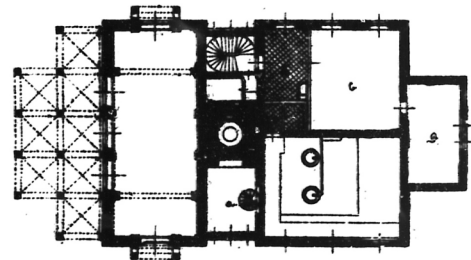
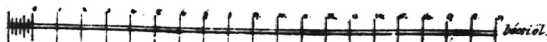

Földszinti alaprajz

Első emeleti alaprajz.

- a. Loggia.
- b. Kávéház
- c. Konyha
- d. Étkező
- e. Kazánház
- f. Műhely.

- a. Coolid szoba
- b. } Alapítványi lakás { Konyha
- c. } Szoba
- d. } Szoba